

Kommunstyrelsen

§ 25

KS 321/2023-001

Samordning av teknisk verksamhet, samhällsbyggnadsenhet och Arboga Kommunalteknik AB

Kommunstyrelsens beslut

1. Ärendet återremitteras för en noggrann utredning av olika alternativ, med beaktande av demokratiaspekten.

När Arboga kommun valde att lägga ut olika verksamheter i kommunala bolag blev allt inte tillräckligt utrett före omorganisationen och det kvarstår frågor omkring organisation. Detta skapar problem av skilda slag. Det är därför av mycket stor vikt att det vid större förändringar i organisation och överföringar av verksamheter från förvaltning till bolag framgent blir mycket grundligt utrett. Att olika alternativ lyfts fram och redovisas med fördelar och nackdelar inför den politiska behandlingen.

Reservation

Jonna Lindman (M), Håkan Tomasson (M), Martin Nyqvist (SD), Tony Pehrsson (SD), Marianne Samuelsson (L) och Rahaf Ramdo (KD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning

På Rådhuset i Arboga AB:s styrelsemöte i juni 2023 beslutades att koncern-VD, tillika kommundirektör, får i uppdrag att bereda frågan till kommunstyrelsen med inriktning att samordna samhällsbyggnadsenheten och Arboga Kommunalteknik AB, AKTAB. Med fördel kan också andra alternativ beredas med syfte att samordna kommunens tekniska verksamhet och AKTAB.

Under processen sedan våren 2023 har det vid flera tillfällen förts dialog och delrapporteringar med kommunstyrelsen och dess arbetsutskott. Samverkan och dialog har förts vid flera tillfällen med den fackliga organisationen och medarbetarna vid samhällsbyggnadsenheten.

Under höstens dialoger med politiken och medarbetare är det framförallt två punkter som diskuterats. Dels om

Kommunstyrelsen

samhällsbyggnadsenhetens produktion och beslut kan utföras i ett bolag, dels rollen som teknisk chef i kommunen tillika VD i Arboga Kommunalteknik. En extern part fick uppdraget att belysa detta.

Den externa utredningen visar att det är möjligt med en samordning i Arboga Kommunalteknik AB, men med vissa förbehåll;

- All myndighetsutövning sker i kommunen,
- Kommunstyrelsen bildar ett utskott för att hantera huvuddelen av beställarfunktionens beslut samt antar instruktion för utskottets verksamhet. Utskottet/KS beslutar om uppdragsbeskrivning och eventuell vidaredelegation till teknisk chef. Utskottet/KS och AKTAB ingår driftavtal för att reglera samverkan. AKTAB har därigenom driftansvaret för verksamheten på uppdrag av kommunstyrelse/utskott/teknisk chef.

Om en samordning ska ske i bolaget måste kommunstyrelsens delegationsordning ses över. Driftavtalet mellan kommunen och bolaget måste förtydligas i syfte att tydliggöra process och förväntningar från kommunen på bolaget avseende omfattning och kvalitet. För att få en så kostnadseffektiv lösning som möjligt bör administrationen genomlysas för att om möjligt samordna tjänster mellan kommunen och bolaget. Inom befintlig organisation inom bolaget finns strukturer som behöver förbättras och förtydligas.

I dialogen under utredningsprocessen har frågan om fler alternativ lyfts. Det tydligaste alternativet är att behålla en enhet inom kommunstyrelseförvaltningen som agerar som beställare av tjänster av bolaget. Bolaget blir därmed enbart en utförarorganisation.

Främsta fördelarna med ett sådant alternativ är;

- En starkare tjänsteorganisation behålls inom kommunen där det blir tydligt var myndighetsutövningen sker
- Tekniska chefen kan inrymmas i denna enhet

Främsta nackdelarna med ett sådan alternativ är;

- Vid bolagsbildningen flyttades medarbetare över från kommunen till bolaget som inte bara var utförare/drift utan

Kommunstyrelsen

även andra kompetenser. Vissa kompetenser måste återföras till kommunen. Då måste även andra kompetenser tillföras bolaget i en renodlad utförarorganisation. Det blir en överbyggnad i detta alternativ på ungefär 4-5 tjänster för produktionsstyrning. Bolaget är heller inte rustat för en ren utförarroll vad gäller maskin- och fordonspark. Vid en ren utförarroll måste underentreprenörer hanteras på ett annat sätt

- Tidigare beslut att samla fastighetsbolagens medarbetare i AKTAB måste förändras
- Risk för gränsdragningsproblematik mellan beställare och utförare
- Risk för att beställar-/utförarorganisation blir kostnadsdrivande istället för högre kommunnytta.

För att uppnå en så kostnadseffektiv organisation med så lite överbyggnad som möjligt, tydliggöra politikerrollen och minimera gränsdragningsproblematik rekommenderas att delar av samhällsbyggnadsenheten (plan- och markfrågor) och AKTAB samordnas i samma organisation. De medarbetare som arbetar med plan- och markfrågor (samhällsplaneringsstrateg, planarkitekt, markförvaltare samt de vakanta tjänsterna samhällsbyggnadschef, exploateringsingenjör och miljösamordnare) flyttas över via verksamhetsövergång till Arboga kommunalteknik. De tre medarbetarna som arbetar med GIS och kart blir kvar i kommunen i avvaktan på utredning om dessa tjänster kan ingå i ett samarbete med andra kommuner.

MBL-förhandling enligt § 11 avslutades i oenighet 2024-01-03.

Central förhandling enligt MBL § 14 har påkallats.

Kommunstyrelsen beslutade 2024-01-09 att ärendet bordläggs.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

1. Inriktningen är att samhällsbyggnadsenhetens tjänster samhällsplaneringsstrateg, planarkitekt, markförvaltare samt de vakanta tjänsterna samhällsbyggnadschef, exploateringsingenjör och miljösamordnare flyttas över via

Kommunstyrelsen

- verksamhetsövergång från kommunen till Arboga Kommunalteknik AB.
2. Inriktningen är att samhällsbyggnadsenhetens tjänster inom GIS och karta blir kvar inom kommunen i avvaktan på utredning om dessa tjänster kan ingå i ett samarbete med andra kommuner.
 3. Utifrån beslutspunkterna 1-2 får kommundirektören i följduppdrag att till kommunstyrelsen i februari;
 - Genomföra riskbedömning utifrån beslutspunkt 1-2
 - Lämna förslag på politisk organisation för den samordnade verksamheten
 - Se över kommunstyrelsens delegationsordning
 - Översyn av befintliga arbetsuppgifter inom GIS- och kartverksamheten
 - Förtydliga driftavtalen mellan kommunen och Arboga Kommunalteknik AB
 - Se över administrationen i syfte att samordna tjänster mellan kommunen och Arboga Kommunalteknik AB
 - Föreslå tidplan för förändringarna.

Yrkande

Håkan Tomasson (M) yrkar på återremiss av ärendet Samordning av teknisk verksamhet då ärendet just nu omges av flera faktorer som missgynnar Arboga kommun och dess helägda bolag. Det förekommer uppgifter i media med direkta faktafel så som till exempel att det planeras att utföras myndighetsutövning i bolag. Detta har aldrig varit planen och vi är fullt medvetna om att myndighetsutövningen ska ske i kommunen. Vi har också utfört en utredning av extern part som visar att de föreslagna förändringarna går att genomföra utan att strider mot gällande lagstiftning. Den fackliga organisationen Vision har i MBL-förhandlingar framfört åsikter som också är faktafel av den nämnda myndighetsutövningen. Vision har också uttalat att de har väldigt lågt förtroende för kommunens ledning samt även uttalat sig negativt om kommunens bolag. I den politiska diskussionen har det alltmer diskuterats hur saker och ting ska utföras i en ny organisation och inte vad som ska utföras, det som är det politiska arenan. Den uppkomna situationen

Kommunstyrelsen

med en utdragen process har gjort att vi inte får framdrift i kommunens produktion med bland annat flera vakanta tjänster.

Fyrklövern är positiva till att bedriva viss del av kommunens verksamhet i helägda kommunala bolag. Fyrklövern ser positivt på de föreslagna förändringarna. Den politiska organisationen var eniga i beslutet att utföra en utredning om att samordna den tekniska verksamheten. Med anledning av nuvarande process med misskreditering av kommunens bolag, faktafel i media och från den fackliga organisationen samt att den politiska diskussionen mer och mer handlar om hur-frågor så föreslår Fyrklövern att ärendet återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen för vissa förtydliganden i utredningen. Förtydligande kan till exempel vara vilka ekonomiska konsekvenser respektive alternativ får, hur ska den politiska organisationen se ut för den tekniska verksamheten när den föreslagna förändringen är genomförd samt var i organisationen ska medarbetarna höra hemma i bolaget efter förändringarna

Hans Ivarsson (C) yrkar återremiss av frågan för en noggrann utredning av olika alternativ, med beaktande av demokratiaspekten.

När Arboga kommun valde att lägga ut olika verksamheter i kommunala bolag blev allt inte tillräckligt utrett före omorganisationen och det kvarstår frågor omkring organisation. Detta skapar problem av skilda slag. Det är därför av mycket stor vikt att det vid större förändringar i organisation och överföringar av verksamheter från förvaltning till bolag framgent blir mycket grundligt utrett. Att olika alternativ lyfts fram och redovisas med fördelar och nackdelar inför den politiska behandlingen.

Andreas Silversten (S), Carina Björndahl (MP) och Manuel Huerta (V) yrkar bifall till Hans Ivarsson (C) återremissyrkande.

Propositionsordning

Vid ställd proposition på Håkan Tomassons (M) återremissyrkande mot Hans Ivarssons (C) återremissyrkande, finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutar enligt Hans Ivarssons (C) återremissyrkande.

Kommunstyrelsen

Skickas till:
Kommundirektör
Samhällsbyggnadsenhet
Arboga Kommunalteknik AB
Akten